

Søndag septuagesima

Det er som med en mand, der skulle rejse til udlandet og kaldte sine tjenere til sig og betroede dem sin formue; én gav han fem talenter, en anden to, og en tredje én, enhver efter hans evne; så rejste han. Den, der havde fået de fem talenter, gik straks hen og handlede med dem og tjente fem til. Ligeledes tjente han med de to talenter to til. Men den, der havde fået én talent, gik hen og gravede et hul i jorden og gemte sin herres penge. Lang tid efter kommer disse tjeneres herre tilbage og gør regnskab med dem. Den, der havde fået de fem talenter, kom og lagde andre fem talenter på bordet og sagde: Herre, du betroede mig fem talenter; se, jeg har tjent fem talenter til. Hans herre sagde til ham: Godt, du gode og tro tjener; du har været tro i det små, jeg vil betro dig meget. Gå ind til din herres glæde! Også han med de to talenter kom og sagde: Herre, du betroede mig to talenter; se, jeg har tjent to talenter til. Hans herre sagde til ham: Godt, du gode og tro tjener; du har været tro i det små, jeg vil betro dig meget. Gå ind til din herres glæde! Så kom også han, som havde fået den ene talent, og han sagde: Herre, jeg kender dig som en hård mand, der høster, hvor du ikke har sået, og samler, hvor du ikke har spredt, og af frygt for dig gik jeg hen og gemte din talent i jorden. Se, her har du, hvad dit er. Men hans herre sagde til ham: Du dårlige og dovne tjener! Du vidste, at jeg høster, hvor jeg ikke har sået, og samler, hvor jeg ikke har spredt. Så burde du have betroet mine penge til vekselernerne, så jeg havde fået mit igen med rente, når jeg kom tilbage. Tag derfor talenten fra ham og giv den til ham med de ti talenter. For enhver, som har, til ham skal der gives, og han skal have overflod, men den, der ikke har, fra ham skal selv det tages, som han har. Og kast den uduelige tjener ud i mørket udenfor. Der skal der være gråd og tænderskæren.

Matt. 25,14-30

Troen er ingen privatsag

MOGENS G JENSEN

Tanken

Vi træder i dag ind i forfasten. Tre søndage før selv fasten. Navnet septuagesima betyder 70, og det angiver, at der er 70 dage til påske. Selve fasten begynder askeonsdag, onsdagen efter fastelavnssøndag. Forfasten strækker sig således over 17 dage. Her kredser teksterne sig om, hvad det betyder, at Jesus åbenbarer sig for os som Kristus. En talent er ikke en evne, men en møntfod, som betegner et kæmpebeløb, adskillige årslønninger. Tjenerne får altså betroet en stor sum penge, der betegner evangeliet om Jesu død og opstandelse. Dette evangelium er den

formue, Jesus har efterladt til sine disciple, til kirken. Lignelsen handler om det betroede evangelium, som ikke skal gøres til en museumsgenstand.

Troen

Jesus er den herre, der er rejst udenlands, han er rejst hjem til sin far i himlen. Men inden han gør det, betror han sin formue, evangeliet, til sine disciple og beder dem om aktivt at investere formuen, så hans rige kan vokse. Og her er det interessant at se på den tredje tjener. Helt ærlig. Grave formuen ned? På Jesu tid var det dog ikke ualmindeligt at begrave sine penge, så røvere og fremmede soldater ikke kunne finde dem. Man havde jo ingen banker at deponere sin formue i. Derfor er det mest overraskende nok de to tjenere, der risikerer at sætte pengene i omløb. Herved løb de en kæmpe risiko for svindel med pengene hos vekselerer. Den tredje tjener var i virkeligheden ham, som handlede fornuftigt og passede på sit talent. Men det er ikke ham, som herren roser for sin behandling af hans formue. Tvært imod!

Respekt er en vigtig del af gudsfrygt. Hvis træneren taber spillernes respekt i omklædningsrummet, taber han også kampen på banen. Respekt får os til at yde vores optimale. Sådan skal det også være i relation til Gud. Vi skylder Gud respekt. Han er vores herre, og det er ham, vi skal stå til regnskab for, når han vender hjem fra udlandet, og vores liv skal gøres op. Problemet med den tredje tjener er, at han mangler respekt for sin herre. Han frygter ham nok. Han siger: 'Herre, jeg kender dig som en hård mand, der høster, hvor du ikke har sået, og samler, hvor du ikke har spredt, og af frygt for dig gik jeg hen og gemt din talent i jorden.' Den tredje tjener frygter altså Gud, men har ingen gudsfrygt. Ja, han anklager ligefrem sin herre for at være uretfærdig. Sådan kan vores relation til Gud være frygtsom på den forkerte måde. Nemlig så vi mister respekten for Gud, nærer mistillid til ham i stedet for og anklager ham for at være hård og uretfærdig. Sand gudsfrygt er derimod en ægte respekt for Gud, hvor vi anerkender og ærer Gud for at være vores skaber, frelser og opretholder.

Lignelsen betegner to vidt forskellige holdninger til den rigdom, Gud har betroet os i evangeliet. Den ene holdning går ud på at bevare evangeliet, vi har fået, intakt. Hvordan gør vi det? Jo, det sker, når vi skaber et rum, hvor evangeliet opbevares tørt, sikkert og frostfrit. Hermed tror man, at man har bevaret evangeliet sikkert og godt ved ikke at komme i berøring med en smudsig verden uden for det sikre rum. Og man tror, man kan bevare den store formue uden forandring. Den tredje tjener troede, at hvis bare han opbevarede sin herres formue sikkert og trygt i et hul, han havde gravet, så ville hans herre blive glad.

Men som kristne og som kirke skal vi ikke beskytte og opbevare evangeliet i et afsikret rum. Evangeliet tager nemlig ikke skade af at komme i berøring med

mennesker, som ikke kender Gud og de kirkelige traditioner. At beholde evangeliet uplettet og uberørt er nemlig en hån imod Gud, som lod sin søn lide og dø for vores skyld. Derfor må vi aldrig nogensinde som kirke grave evangeliet ned i kirkens trygge rum og her hver søndag tage det frem og beskue det med ærefrygt og beundring. Evangeliet tager netop skade, hvis vi begraver det i traditioner og kirkelig kustodevagt. Evangeliet tager netop skade ved at blive opbevaret og holdt for os selv og gjort til noget, vi kun samles om i kirken. Hvis vi virkelig frygter Gud, så bringer vi evangeliet i spil blandt dem, som Jesus også døde for.

Den tredje tjener opererede med et dobbelt bogholderi. Hans liv var ligesom delt op i to helt uafhængige rum, som ikke havde udveksling med hinanden. På den ene side var der bevidstheden om al den rigdom, hans herre havde betroet ham, den skjulte skat. På den anden side var der hans daglige liv, hans interaktion med andre mennesker. Men i det liv var der intet tegn på den kæmpe formue, han sad inde med. Det kunne ikke mærkes på ham på nogen måde, at han var så rig. Han levede med et dobbelt bogholderi. På den ene side dagliglivets sorger og bekymringer, og på den anden side den kæmpe formue han lå inde med. Men hans rigdom fik aldrig nogen indflydelse på hans hverdag eller på dem, han levede sammen med. Troen er ingen privatsag, men den vil leves ud blandt andre mennesker, som desperat trænger til at høre de gode nyheder om Jesus Kristus, vores skat. Troen kan kun ejes ved at gives videre. Den dør, hvis vi vil opbevare den sikkert og intakt i kirkens rum.

Udfordringen

Hvem ligner du mest af de tre tjenere?